

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4.50 mesečno, četrtletno K 13.50, polletno K 27.—, celoletno K 54.—
Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 4.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Naše meje.

V zadnjem času so prihajale zelo vznemirjajoče vesti iz Pariza. Že smo mislili, da smo izgubili Trst, Goriško, Istro in del Dalmacije, da smo izgubili svoje najboljše in najkrementejše brate. Toda prihajale so zopet druge vesti, ki so nasprotovale prvim. Iz teh si deloma nasprotujočih vesti pa moremo skoro z vso gotovostjo računati, da vlada v diplomatskih krogih v Parizu še precejšnja zmešnjava in neorijentiranost. Italijani delajo z vso paro, vporablajo vsa sredstva, da prepričajo antantne zastopnike o pravičnosti svojih zahtev po našem ozemlju. Skušajo pa tudi vzbuditi kar največje zanimanje za zasedena naša ozemlja, ki jim skušajo s raznimi nasilnimi sredstvi dati italijansko lice. Kot okrasek so si izbrali svojega kralja, ki ga pošiljajo po naših deželah, ker se baje čuti med jugoslovanskimi prebivalci bolj varnega nego med svojimi Kalabrezi.

Seveda je naravna posledica teh za nas vznemirjajočih vesti — veliko veselje Nemcev na Štajerskem. Iz našega dozdevnega poloma na Primorskem so Nemci sklepali, da bodo tudi njim v Parizu odrezali večji kos. V Gradcu — o Mariboru še ne govorimo — so baje prirejali prave politične orgije. Na vogalih se je čitalo, da je Maribor rešen ter priklopljen materi Germaniji. Toda imajo menda že precejšnega moraličnega mačka, ker se kar nočejo izpolniti njihove vroče želje. In mi le občudujemo dobre želodce Gradčanov, ki se dajo pitati s takimi papirnatimi racami. Sicer smo pa radovedni, kaj bi počeli, če bi ne imeli še teh par bratcev v Jugoslaviji, ki jim

na tihotapski način dovažajo ravno iz sovražene Jugoslavije one priboljške za njihov želodec, ki jih jim Nemška Avstrija ne more nuditi.

Oho! ost je menda Nemcem tako prirojena, da je niti dolgoletna vojna ni mogla vsaj nekoliko zmanjšati. Še vedno se čutijo na vrhuncu svoje slave, na višku svoje moči — pri tem pa pozabljajo, da so na tleh premagani, strti in da žive kakor oni svotopisemski junak od drobtin, ki padajo raz miz onih narodov, na katere so prej klicali šibo in kazen božjo.

So to zadnji gibi strtega zmaja, ki je upal pogoltniti pol sveta, ki je upal priti čez naša in naših otrok trupla do Adrije in dalje do Bagdada. In če se še v zadnjih vzdihljajih domišljuje, da se bo valjal v naši krvi, se moti.

Niti ena slovenska vasica ne pride pod nemško oblast. O tem nismo samo mi prepričani, enakega mnenja so tudi nekateri tuji politiki. Tako je napisal Gauvain uvodnik v „Journal de Debats“ o meji med nami in Nemško Avstrijo. Pravi, da se od nekaterih strani čuje, da bi Dravska dolina tvorila velik del meje. Gauvain pravi, da bi takšna odločitev bila obžalovanja vredna pomoč, ker bi ostali s tem nesporno slovenski kraji izven Jugoslavije. Celovec in Maribor sta samo umetno germanizirana. Miševna konferenca ne sme pozabiti, da moramo med Dolomiti in Ogrsko postaviti močno trdnjavo proti Nemčiji. S tem branimo ne samo Slovence in vobče Jugoslovane, marveč interese cele Evrope.

Te besede naj si zapomnijo naši mariborski Nemci, pa tudi avstrijski Nemci jih naj premišljujejo. Eno pa je gotovo, da vsaka naj-

manjša kratitev našega ozemlja pomenja — boj

Zaloški in ljubljanski dogodek pred komisijo štirih generalov.

Ljubljanski dopisni urad poroča: Včeraj popoldne ob pol treh se je v dvorani ljubljanskega dvorca pričela prva seja medzavezniške komisije, da se preiščeta takozvani zaloški in ljubljanski dogodek. Člani medzavezniške komisije so: general Gordon kot zastopnik Britanije, general Savy kot zastopnik Francije, general Segre kot zastopnik Italije ter general Treat kot zastopnik Amerike. Kot najvišji po činu predseduje komisiji italijanski general Roberto Segre.

Italijani so dvignili obtožbo, da so 12. februarja t. l. nekateri jugoslovanski civilisti in vojaki na železniški postaji Zalog pri Ljubljani napadli v Trst vozeči vlak tržaških civilnih beguncev italijanske narodnosti, ker so bile na njem poleg emblemov italijanske vladarske hiše italijanske zastave. Italijani trde, da so Jugoslovani vlak obmetavali z blatom in kamenjem, razbili mnogo oken, siloma sneli italijansko zastavo, jo polili s petrolejem in jo sežgali. Prisoten jugoslovanski častnik ni interveniral, in so se radi tega dogodka napadeni begunci pritožili pri vojaškem postajnem poveljstvu na ljubljanskem kolodvoru in jim je tam bilo dano zadoščenje.

Jugoslovani pa trde nasprotno, da do zdaj o kaki prijavi onega dogodka pri ljubljanskem postajnem poveljstvu sploh ni nič znano.

Ob svitu svobode.

Težka in dolga je bila doba našega suženjstva, naše preiskušnje. Naši bratje v središču Slovenije niso tako močno čutili valpetove pesti na svojem tilniku kot smo to okušali mi obmejni Slovenci dan za dnem. Trda in ostra je bila ta pest, ki nas je krčevito pritiskala k tlom in nam jemala slednji dih svobodnega človeka. Okušali in prenašali smo to sicer s krvavečim srcem, a sladkim upanjem, da omaga krvoločna pest, predno zamori zadnjo iskro zavednosti v naših srcih. In to blaženo čustvo, to nebeško upanje se nam je izpolnilo! Otrpnila je kruta pest na naših tilnikih in naše telo, pomlajeno in prerajeno v duhu svobode, se je elastično vzklonilo ter obrnilo svoje, v solzah toneče oči proti vstajajoči zarji miru in svobode. Nemo je stalo telo, motne oči so se kopale v nebeškem svitu, srce pa je trepetalo radosti in veselja. Prost, svoboden si, človek! Rešen ostrih krempljev krčevite valpetove pesti. Zavedaj se tega, oče in mati, ki ti do sedaj ni

bilo dano uveljaviti sladko govorico svojih dedov niti pri lasnih otrocih! Zavedaj se tega, ti mladenič in mladenka, in vedi, da te je rodila mati slovenske krvi! Ni ona kriva, nisi kriv ni ti, da nisi nosil te zavednosti vedno s seboj v svojem srcu. Pljučeva pest je temu kriva, ona je tisto zlo, ki te je iztrgalo materi Sloveniji ter te prelevilo v janičarja. A, zdaj je napočil dan, oni tolikaj zaželeni dan, tako težko pričakovani dan vstajenja in rešitve! Vzravnej se suženj, kajti omagala je pest, ona krvavo svinčena pest tvojega tirana! Prost, svoboden si! Izkaži se vrednega te prostosti in vrzi raz sebe staro železje, ki te je oklepalo v sužnjosti in ti jemalo vsako prosto kretnjo! Nikar ne izgubljal poguma do svobodnega življenja! Tvoji dedi so si ga želili in se borili zanj do svoje smrti; mar ti ne boš nadaljeval njihove poti? Boš li ti omahljivejši zdaj, ko so se ti vendar že odprla vrata svobode? Ne vdajaj se mlačnosti in stari omahljivi navadi, ki te ponižuje in dela nevrednega svojih dedov! Zavedaj se, da si človek, vreden člo-

veka, svoboden sin svobodne domovine! Tvoj jezik ni več teptan in zasramovan, tvoj jezik ni več le govorica sužnjev in hlapcev, tvoj jezik je postal čislán in spoštovan, postal je jezik vladnih in ostalih oblasti. Nikar se ga torej ne sramuj ti na cestah in v vseh javnih in zasebnih lokalih svobodne Jugoslavije, saj to je vendar prvi znak zavednosti in brez tega znaka nisi vreden prestopiti praga odrešene domovine. Kar ti ni bilo možno izvajati v suženjstvu, stori s podvojeno silo zdaj, ko si prost in svoboden. Zavedaj se svojega prvenstva in ne vdajaj se prostovoljnemu suženjstvu, ko pa si vendar trpel in krvavel dolga, dolga leta vklečen v njegovem objemu. Otresi se toraj temnih spominov, vrzi raz sebe hlapčevske okove, ter stopi krepko in moško ob svitu svobode na plan, da po lastni krivdi ne ostaneš dalje suženj in hlapec, medtem ko postanejo tvoji zavedni drugi enakovredni udje človeške družbe; zakaj, kdor ponižuje se sam, podloga je pljučevi peti.

Hojan.

Še manj pa o kakem opravičenju, ki naj bi ga bilo to poveljništvo dalo beguncem.

Toda stoji trditve proti trditvi. Preiskovalna komisija je sklenila kot pričr zaslišati vojaške in železniške funkcionarje in pa take osebe, ki so bile takrat na zaloškem in na ljubljanskem kolodvoru.

Drugi predmet preiskave te medzavezniške komisije je takozvani ljubljanski dogodek. Kakor smo svojčas že poročali, je namreč dne 20. februarja t. l. podkomisija italijanske misije za provedbo premirja morala zapustiti Ljubljano. Da se pojasni vzroki tega izгона je medzavezniška komisija sklenila naprositi ljubljansko deželno vladu in tukajšnjega vojaškega poveljnika, naj ji naznani, zakaj se je italijanski subkomisiji velelo, odstraniti se iz Ljubljane. Istotako naj se pojasni, zakaj se je italijanski subkomisiji prepovedalo šifrirano brzojavljenje in zakaj se je nekemu italijanskemu častniku zabranilo potovanje po ozemlju kraljevine SHS. Ob šestih zvečer se je seja zaključila. —

Sklep najvišjega vojnega sveta v Parizu, da naj posebna komisija preišče ljubljanski dogodek, daje italijanskemu časopisu povod, da napada Jugoslavijo. „Corriere della Sera“ pravi, da je ljubljanski dogodek pokazal, kako politični nezreli so Slovenci v mednarodnih odnosih. Z zadovoljstvom pa se mora ugotoviti, da je ta slučaj dal priložnost zastopnikom zaveznikov pripoznati potrebo, da se da Italiji za žalitev primerno zadoščenje in da ima Italija tudi pravico zahtevati primerno spoštovanje, ki ji gre ne le kot velikemu narodu, ampak tudi kot zmagoviti državi.

Italija seveda pri tem pozablja, da je zmagala le po zaslugi jugoslovanskih in čeških čet, ki so se prostovoljno umaknile s fronte ter napravile Italijanom prosto pot, ki se je prej leta niso mogli priboriti z orožjem navzlic pomoči antantnih čet. Italija pa tudi ne vidi žalitev in hudodelstev, ki jih vrši dan za dnevom nad našim jugoslovanskim narodom v ozemlju, ki ga je vsled sklepov premirja zasedla, do katerega pa do danes še nima nikakršne lastninske pravice.

Političen pregled.

Naša delegacija bo predlagala plebiscit v zasedenem ozemlju. Lahi nasprotujejo tudi temu. Geneve, 19. marca zvečer. (Slov. Narod.) Kakor izve naš pariški poročevalec, namerava jugoslovanska pariška delegacija te dni pri razpravi mejnih vprašanj predlagati plebiscit v ozemlju, ki ga zahtevajo Lahi za sebe. Lahi se že sedaj krčevito branijo proti plebiscitu, ker vedo, da izgube s tem vse.

Naš odgovor na laški memorandum. DU. Bern, 19. marca. (ČTU.) »Neue Zürcher Ztg.« poroča iz Pariza: V odgovor na italijan. memorandum je včeraj prvi tehnični svet SHS delegacije obrazložil pred zbranim francoskim občinstvom srbske zahteve takole: Kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je trdno odločeno, da tvori v bodočnosti enotno državo s 14 milijoni jugoslovancev, zahteva (ne glede na nesporna ozemlja) Trst, Gorico, polotok Istro, Dalmacijo in temešvarski Banat. Glede zahtev Italiji po delu Dalmacije in predležečih otokov, odklanjajo Srbi, Hrvati in Slovenci te zahteve in naglašajo narodno enotnost tamošnjega prebivalstva, kjer je komaj 3% Italijanov. Kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev želi živeti v miru s sosedi. Italijanska bojazen v tem pogledu nikakor ni utemeljena. — Na drugi strani poudarjamo narodnost načelo napram Romunski posebnosti glede Banata, ki je ne glede na londonski pakt in na obljube, ki so jih zavezniki dali Romunski, popolnoma srbski.

Meseca aprila se odloči. Geneve, 20. marca. (Slov. Narod.) Najvažnejše vprašanje, ki sedaj zanima mirovno konferenco, je, ali se naj zopet podaljša premirje, ali pa naj se sklene z Nemčijo preliminarni mir. Zdi se, da je odločitev v zadnjem zmislu gotova in sicer pod vplivom Wilsona. Nemški delegati bodo kakor že večkrat javljeno, povabljeni v Pariz pričetkom aprila, toda še le potem, ko bo definitivno določena francosko-nemška meja. Kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira, pride za to odločitev in po prihodu nemških delegatov na vrsto več vprašanj in sicer kot prvo jugoslovansko-laški spor in določitev naše meje. Še le po podpisu preliminarnega mira, in sicer najbrže po preteku treh tednov, pride na vrsto ruski problem. Tako je izjavil prošli ponedeljek Clemenceau nekaterim političnim osebnostim v privatnem razgovoru.

Beograd za naše meje. Vsi beogradski listi nastopajo zelo energično za naše južne meje. Zagrebški in ljubljanski dogodki so vzbudili tudi beogradsko javnost, ki se je v zadnjem času začela zelo zanimati za naše zahteve, ki so seveda obenem tudi v interesu Beograda. Opozicionalni listi napadajo vladu, da je bila preveč obzirna napram Italiji.

Kupčija. Mi bi naj plačali kompenzacije? Geneve, 20. marca. (Slov. Narod.) Več avstrijskih deželnih vlad je poslalo svoje misije v Švico. Te misije naj bi pri antanti svečano protestirale proti združitvi Avstrije z Nemčijo. Glavno vlogo pri teh misijah igra sloviti štajerski vodja klerikalcev prof. Ude z graške univerze, ki je odposlan od štajerske deželne vlade. Ude se v intervju, ki ga je priobčil v »Gazette de Lausanne«, najostreje obrača proti združenju z Nemčijo in pravi, da nasprotujeta tej združitvi cela Štajerska, Koroška in Tirolska. Zavzema se za nevtraliziranje Avstrije in zahteva plebiscit pod kontrolo antante proti rudečemu terorju. »Gazette de Lausanne« podpira iz uredništva Udejeve zahteve. Mi bi proti temu nič ne imeli, samo proti enemu najbolj energično protestiramo, da se vse te komisije in misije, ki so vkljub raznim javnim izjavam pod enim klobukom s skrajnim radikalnim nemškim nacionalizmom, zadnji čas zopet sila živahno kretajo okrog antantnih komisij po Dunaju, Gradcu in v Švici in jih obdelavajo z zahtevo, naj bo južna avstrijska in severno jugoslovanska meja Drava, v kompenzacijo za to, da ostane Nemška Avstrija nevtralna. V zvezi s tem delovanjem in s tajnimi sčuvanju iz Gradca je tudi ponovljeno samo za vestnejše obnašanje mariborskih Švabov. Pripravimo orožje, da nas predvojne zarote ne najdejo nepripravljene!

Furlani proti Italiji. V Furlaniji so silno nezadovoljni z Lahii. Ljudstvo se pritožuje ne samo nad strogim režimom, marveč zlasti ker ni prehrane, ki je še slabša nego je bila pred polomom, in pa radi neznošenega zatiranja, ki so ga Lahi uvedli po svojih karabinerjih in sindakih, ki so jih importirali iz Italije in ki delajo s furlanskim ljudstvom ravnatoko, kakor s slovenskim. Vsled tega se je v Furlaniji pojavilo energično protilaško gibanje. Furlani večinoma zahtevajo svojo neodvisno republiko, mnogi in zlasti trgovski krogi pa zahtevajo naravnost združenje z Jugoslavijo in v njej furlansko avtonomijo. Furlanija danes enodušno zahteva plebiscit, v katerem bi se nad 80% Furlanov izreklo proti Italiji. Gibanje je že tako veliko, da so Lahi v Korminu in mnogi drugi v furlanskih krajih zaprli celo vrsto furlanske inteligence in nekaj vplivnejših posestnikov.

Italija ne misli še razorožiti. LDU. Curih, 18. marca. (ČTU.) Iz Milana poročajo: »Secolov« poročevalec javlja iz Pariza: kot glavni pogoj za prehodni mir zahteva Italija, da se morajo razorožiti vse države bivše Avstro-ogrske monarhije, ki mejijo na Italijo. Italija ne more dovoliti, da jugoslovani nadaljujejo svoje vojaške priprave in oklice, naperjene proti Italiji. Vsled izzivajočega zdržanja svojega vzhodnega soseda mora imeti Italija še nadalje številno vojaštvo pod orožjem, njegovo prebivalstvo pa želi demo-

bilizacijo še pred podpisom mirovne pogodbe. Dokler obstoji možnost sovražnega napada, Italija ne more misliti na popolno razorožitev.

Načrt mirovnega sklepa baje izdelan. V sredo se je baje ministrskim predsednikom alirancev in Wilsonu posrečilo, da so se zedinili glede načrta splošne mirovne pogodbe, ki ne vsebuje le vojaških, marveč tudi teritorialne in gospodarske pogoje, ki jih nameravajo naložiti centralnim državam. Pri teh pogajanjih o sporazumu je Italija vršila precejšen pritisk, ker je zahtevala, da se ne oškoduje njenih posebnih interesov s sklepom separatnega mira z Nemčijo. Seveda je ta vest neverjetna, ker poročajo v isti sapi, da je komisija za teritorialne zadeve sklenila, kakor smo že poročali, predložiti mirovni konferenci resolucijo, da se mora Nemčija zavezati, varovati suvereniteto Nemške Avstrije.

Dnevne novice.

Nemški šulverein in südmarka pod sekvestrom. Predsedništvo deželne vlade za Slovenijo je s številko 1673 z dne 19. marca 1919 izdalo sledečo odredbo: V smislu § 1. in 13. naredbe celokupne narodne vlade v Ljubljani z dne 30. decembra 1918, šte. 282 o nadziranju podjetij in zemljišč se dene pod nadzor: vsa poslopja, podjetja in zemljišča nemškega šulvereina in südmarke v okraju Maribor. Utemeljena je namreč domneva, da se hoče odtegniti obdavčenju v tuzemstvu. Za nadziranje je postavljen ob stroških in nevarnostih lastnika, nadzornik, ki ima paziti na to, da se s premoženjem ne gospodari na način, ki bi bil na kvar koristim kraljestva SHS. Da je premoženje dejano pod nadzor, se mora uradoma zaznamovati v zemljiški knjigi. Nadzornikom se imenuje z vsemi pravicami, naštetimi v citirani naredbi g. dr. Josip Leskovar, odv. v Mariboru. Zoper to odredbo ni pritožbe.

Ustanovitev demokratske tiskovne delniške družbe. Naš demokratski klub v Beogradu je sklenil ustanoviti demokratsko tiskovno delniško družbo, ki bo imela začetnega kapitala nad dva milijona kron. Prva publikacija novega podjetja bo dnevnik, ki začne v kratkem izhajati v Beogradu. Poziv na subskripcijo delnic podpišejo vsi člani demokratskega kluba in člani pripravljalnega odbora, ki je bil izvoljen na ustanovni skupščini jugoslovanske demokratske stranke.

Naši poslanci v Beogradu so se že popolnoma udomacili. Sprva jim je šlo težavno zaradi stanovanj, zdaj pa so vsi lepo pod streho. Malo draga je pač ta streha. Za meblirano sobo se plačuje 375 K do 400 K mesečno. Nemci in Madžari so bili Beograd popolnoma izropali. Zato so si morali trgovci razno blago za visoke cene preskrbeti. Torej se ne smemo čuditi, če je draginja v Beogradu tako velika. Cene po gostilnah pa so iste kakor v Mariboru, samo porcije so precej večje.

Zborovalna dvorana Državnega zbora v Beogradu se nahaja v kraljevem dvoru. V slavnostno dvorano so postavili nad 300 pultov za poslance in posebne pulte za ministre. Ministerski pulti se razločujejo od poslanskih v tem, da imajo mehka naslanjala, medtem ko tišči poslance les tudi v hrbti. Ker dvorana ni posebno velika, so morali napraviti tudi sedeže prav ozke. Vsaka stranka ima nekaj dobro rejenih poslancev, ki se v tistih ozkih sedežih prav nič dobro ne počutijo.

Nemška sodba glede Maribora. Sedita v gostilni dva Nemca in se pogovarjata o Jugoslaviji in o Mariboru, bo-li pripadel Jugoslaviji ali Nemški Avstriji. »Moje mnenje je«, pravi prvi, »da bo za Maribor veliko boljše, če pripade Jugoslaviji, ker bo v trgovskem oziru le o napredoval, medtem ko bi pod Nemško Avstrijo polagoma propadel.« — »Jaz pa pravim«, odvrne drugi, »doma iz Nemške Avstrije, če pripade Maribor Nemški Avstriji, bodo tukaj v

najkrajšem času ravnokar stradali, kakor mi gori, ker Dunaj preveč požre in vsa živila od tukaj bi šla v prvi vrsti na Dunaj! — Prav pravita, sem si mislil, škoda, da vaju ne slišijo oni zapeljani Nemci, ki tako silijo pod okrilje Nemške Avstrije!

Za škofovo spreobrnjenje. Kakor se nam iz Konje por ča, so brat in sestre našega škofa Napotnika v dno duše žalostni, da je škof za dosego svoje častihlepnosti prodal svojo narodnost. Škofove sestre in sorodniki vsaki dan molijo in prosijo Boga, da bi škofa — spreobrnil, da se v dejanjih izkaže kot tak, kakor ga je rodila njegova slovenska mati. — Tudi mi želimo, da Bog to prošnjo še preje vsliši, ko zna biti za škofa Napotnika v Mariboru — prepozno.

Sklad Črnega Jurija. V Ljubljani sklicuje sestanek v isti namen županja, ga. dr. Tavčarjeva, Maribor še njima slovenske županje. Zato je pri nas predpriprave za »Sklad Črnega Jurija«, prevzel provizorični odbor, ki Vas vse, ki vam je blagorbit domovine resno mar, tem potom še enkrat vabi na sestanek, danes (v nedeljo) ob 10. dop. v Narodnem domu. V katerih prostorih se vrši sestanek, bo razvidno na deski v veži pred uredništvom »Maribor. Delavec«. Opozorjam že vnaprej, da to ni političen shod, marveč v pravem pomenu besede le sestanek, ki ima še le odločiti o nadaljni usodi »Sklada Črnega Jurija«. Za pripravl. odbor: urednik Franjo Pirč.

Vsem Slovincem v uvaževanje. Dolgo časa smo se morali v Mariboru boriti, da smo dobili svoj lasten, prvovrsten hotel. Ljudi so prihajali in so morali iskati zavetja v raznih nemških hote in v gostilnicah. Danes imamo pa svoj hotel »Union«, kjer je vsako dobro in domače postrežen. Vpozajamo pa tudi naše mariborske Slovence, da vpoštevajo to. V restavraciji je tudi krasna klubova soba, kjer naj bi bilo zbirališče ožjih krogov in družb.

Zloraba narodne zavednosti. Dal sem si predelati uniformo, in ker sem se držal reka »Svoji k svojim«, sem nesel bluzo k prejemu krojača Slovanu (menda je Hrvat) v Gospodski ulici. Ko pridem po dolgem času ponjo, mi kot ubogemu vojaku dotični gospod D. računa samo za predelati 90 (reči devetdeset) kron! Vprašal sem pri drugih krojačih (tudi nemških), ki bi mi bili predelali bluzo za 50—60 K! Če naši obrtniki našo narodno zavest na ta način zlorabljajo, potem pa je bolje, da se tudi naši narodni nasprotniki izdajajo za — Jugoslovane!! Vojak.

Kurz krone v Beogradu. V Beogradu plačujejo za 100 dinarjev 290 kron, za 100 frankov 390 kron.

Slabo stanje vojnega posojila. Avstro-ogrška banka na Dunaju je sklenila, da ne posojuje več na bivšo avstro-ogrsko vojno posojilo 75% njegove vrednosti, marveč samo še 50%.

Goriški begunci za boj proti Italijanom. V Mozirju se je vršilo zborovanje goriških begunccev, ki je 18. marca sklenilo, da se vsi sposobni moški javijo za boj proti Lahom.

Nemci krađejo naš premog. Ker se naši Nemci najbolj prirožujejo, da smo zopet brez plinove luči, naj ob enem tudi njim služi sledeče v pojasnilo: Mestna občina bi bila te dni dobila 65 ton premoga. Od teh 65 ton pa se je na potu skozi Nem. Avstrijo — mogoče kje od Mürzzuschlaga naprej — doslej brez sledu izgubilo. In dalje: Ljubljana bi bila sleda dobila 80 vagonov premoga, od teh je bilo za Maribor določenih 30 vagonov. Od vseh teh 80 vagonov pa do danes ni došel niti en vagon na svoje mesto, vsi so se »izgubili« tudi na potu skozi Nem. Avstrijo. Ako tedaj mora Maribor zopet ostati zavrt v egiptovsko temo, naj se z nami vred tudi Nemci zahvalijo pri svojih poštenja polnih bratih onkraj naše državne meje. Mestna občina pričakuje do torka vsaj 7 vagonov premoga. Ako se tudi ti kje med potjo ne izgube, bo mogoče, da se razsvetljena mesta prihodnji teden zopet udeležijo, ali za koliko časa?

„Črni Jurij“ v Mariboru. Prijatelj našega lista nas je opozoril, da so v nekem tukajšnjem uradu prišli na sled, da je „Črni Jurij“, ded našega kralja Petra v l. 1814 bival tu v Mariboru. In sicer je obiskal svojega tovariša, imenom Niklas Strasschill, na

Koroški cesti šte. 3 (sedaj gostilna Kreuzberger). Isto vest najdemo potrjeno v brošuri „Gassen, Strassen und Plätze — Buch der Stadt Marburg“, spisal dr. Artur Mally. Na strani 63 čitamo: „Im Hause Nr. 3 wohnte im Jahre 1814 Črni Jurij (Karageorg), der Grossvater des Serben-Königs Peter I. bei seinem ehemaligen Regimentskameraden Niklas Strasschill“. Bi ne bilo umestno, da se „Sklad Črnega Jurija“ primerno spominja tudi tega za nas zgodovinsko važnega dogodka?

Iz italijanskega ujetništva sta se vrnila. Dr. Tone Gosak se je danes vrnil. Prof. dr. Ljudevit Pivko je pa na potu domov.

Danes zvečer zopet plin. Plinarna nam poroča, da bo danes zopet gorel plin. S tem smo rešeni zopet ene skrbi. Hvaležni moramo biti vladnemu komisarju g. dr. Pfeiferju, da je premagal vse težkoče.

Koroški kolodvor in slov. uradništvo. Če gre človek na koroški kolodvor, se mu čudno zdi, da vidi tam še danes komaj dva slovenska uradnika, vse drugo je še nemško. In ne samo to. Naše oblasti čisto mirno gledajo, da nemški uradniki izzivajoče nosijo še vedno stare avstrijske znake na kapah. V 5 mesecih naša vlada niti tega škandala ni mogla ali ni hotela odpraviti. Človeku se kar čudno zdi, kako da poslovanje na tako važni prometni točki pod takimi razmerami sploh še funkcionira. Upoštevati se mora namreč, da nemški uradniki slovenščine niso prav nič zmožni. Radi bi videli, kako ljudje sprejemajo n. pr. slovenska brzojavna naročila od strani obratnega vodstva. Morda se isto mora Nemcem na ljubo posluževati nemščine?

Književno naznanilo. Šole in izobraževalna društva, kakor tudi gojitelje domače glasbe opozarja podpisanec, da je sestavil za uporabo pri proslavi zgod. dogodka ujedinjenja narodov Slovencev, Hrvatov in Srbov lahko izvedljivo spevoigro »Živela troimena Jugoslavija!«, ki pride kmalu na svetlo, ako se oglasi dovoljno število naročnikov. Delce obsega petje (s spremljevanjem klavira ali harmonija) in deklamacije ter se lahko uporabi pri vsaki patriotski prireditvi. Morebitna naročila se naj kmalu pošljejo na »naslov podpisanca. Cena K 8.—. Razpošiljalno se bode le po povzetju. Anton Kosi, šolski ravnatelj v Središču.

Javna ljudska knjižnica v »Narodnem domu« je počenši z 19. t. m. odprta vsako sredo od 2.—4. ure popoldne. Čez določeni čas izposojene knjige naj se vrnejo nemudoma.

Posojilnice v Mariboru (Narodni dom) občni zbor za upravno leto 1918 se je vršil 9. tega mesca. Iz poročila ravnateljstva je razvidno, da je iznašal denarni promet kron 46.601.549 18, stanje vlog K 11.841.695 93, posojil K 4.047.916 84, deležev K 128.420 —, rezervnih zakladov K 482.956 20, lastno premoženje K 611.376 20. Iz čistega dobička K 26.202 28 se je dobil znesek K 7.721 76 za narodne oziroma dobrodelne in kulturne namene. Imenovani zavod, ki že obstoji sedemindeset let, daruje vsako leto večje svote narodnim društvom in v dobrodelne namene ter ima v gospodarskem in narodnem oziru velike zasluge za razvoj slovenskega življa osebno v mariborskem okrožju.

Vlomilska družba Robinšek se je zopet za nekaj članov pomnožila; pa ne pri vlomih, ampak pri brezplačnem ričetu. Policiji se je posrečilo zaslediti 4 nove člane te družbe, ki so na sumu, da so pri vlomih vkradeni blago razpečavali. Prijeti so bili: Franc Lederer, M. Pušnik, Ivan Majer in Eliza Kók (natakarica v sloveči kavarni pri Dravi).

Nova vlomilska družba. V Mariboru se je v zadnjem času pojavila nova vlomilska družba, kateri pa je roka pravice že na s edu.

Na Legatovem zasebnem učilišču v Mariboru se prično 1. aprila 1919 novi tečaji za slovensko in nemško stenografijo, slovenski in nemški strojepis, pravopis, slovensko in nemško trgovsko pismo, računstvo v zvezi z navadnim knjigovodstvom, lepopis, slovenski in nemški jezik. Prospekti brezplačno. Legatovo zasebno učilišče v Mariboru, Vetrinjska ulica šte. 17, I.

Zadnje vesti.

Švica priznala kraljevino SHS.

Genève, 20. marca. (»Slov. Narod«). Švica je danes oficijelno priznala kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Bivšo avstro-ogrsko brodogradnjo v Benetke.

Trst, 17. marca. »La Nazione« poroča iz Rima: Mornariški minister je odredil sporazumno z admiraliteto, da se odpošlje avstro-ogrsko brodogradnjo v Benetke ter združi z italijanskim in sicer dne 22. t. m. ravno na isti dan, ko se je avstrijska armada umaknila. V Benetkah pričakujejo z vso napetostjo brodogradnjo. Sprejemu bodo prisostvovali zastopniki vseh najvišjih mornariških, vojaških in civilnih oblasti.

Angleži protestirajo proti nasilnemu miru.

LDU. Berlin, 22. marca. »Daily News« poroča: Iz osemnajstih angleških veleposlanstev javljajo o velikanskih zborovanjih, na katerih se je demonstriralo proti nasilnemu miru.

Listnica uredništva:

I. R. Pobrežje: Takih »zlahtnih žensk« je žal preveč za list. Dopisu manjka stvarno pojasnilo.

Razglas.

Vsled odredbe kr. ministrstva za notranje zadeve z dne 3. marca t. l., št. 1195, veljajo odslej sledeče odredbe:

Za potovanje v kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev potnih listov ni treba, pač pa morajo potniki imeti kakršnokoli legitimacijo, s katero dokažejo svojo istovetnost. Take izkaznice izdaja podpisano glavarstvo strankami, ki prebivajo v okolišju tega glavarstva.

Za potovanje v inozemstvo in iz inozemstva pa so potrebni potni listi, katere izdaje okrajno glavarstvo, toda le z dovoljenjem kr. ministra za notranje zadeve v Belgradu. Zasebna potovanja dovoljujejo se pa le v povsem izjemnih primerih. Prosilci morajo toraj svoje prošnje (kolekovane z 2 K) opremiti z dokazi o neodložljivi potrebi za potovanje. Prošnje se naslovijo na kr. ministrstvo za notranje zadeve v Belgradu, vložijo se pa pri okrajnem glavarstvu. Ako se z ministrovim dovoljenjem izda potni list, ki mora imeti v vsakem primeru sliko potnika, treba je še, da ga vidirajo vojno poveljstvo in zastopništva onih držav, v katere stranka želi potovati.

Vsi do sedaj izstavljeni potni listi in propustnice zgubijo s tem svojo veljavo.

Okrajno glavarstvo Maribor, dne 15. sušca 1919

Za okrajno glavarstvo:

Sima Gall s. r.

Več vagonov jedilnega in semenskega

krompirja

dobi v prihodnjih dneh in se bo isti po ceni od 100 klg naprej razdeljeval pri 3—3

Josipu Šerec, Maribor

Tegetthoffova cesta 57

Prosi se za takojšnja naročila.

HOTEL IN RESTAVRACIJA „UNION“

Maribor (preje „Erzherzog Johann“)

Prvi in **edini slovenski** hotel in restavracija. 40 tujskih sob, nanovo opremljena restavracija, klubova soba z glasovirjem.

Priznana najboljša domača kuhinja in prvovrstna vina in vsak dan sveže pivo.

Za obisk se priporočata

C. in R. Tratnik.

Dve lepi nemeblirani sobi

se takoj oddajo v najem. Langerjeva ulica št. 5-I.

Brivnica G. Ulčar

Koroška cesta (zraven Cirilove tiskarne)

se priporoča cenj. gospodom.

1 vagon koruzne moke

2 vagona koruze

1 vagon svinjske masti I^a

kakor tudi 6-2

I^a povoj. svinjsko meso

po nizkih cenah ponudi

Importna in eksportna trgovina

Franjo Vidovič

Maribor, Cvetlična ulica 15

Gospodična

vešča slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, knjigovodstva, korespondence in strojepisja, želi primerne službe. Ponudbe pod »Jugoslovanka« na upravištvo. 2-2

Vse vrste kolonijalnega blaga, kakor:

kava, riž, čaj, kolinski kavin na-domestek itd.

oddaja po najnižjih cenah tvrdka

Vladimir Pavlšek

Maribor, Grajska ul. 16

Pisalni stroj

se kupi. Cenjene ponudbe pod »Stroj« na anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3/I.

I. in največja jugoslovanska tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlo-likanje perila

barva vedno vsakovrstno blago

čisti obleke

pere vsakovrstno perilo, po katero pošlje brezplačno na dom

svetlolika ovratnike, zapestnice, srajce.

Jos. Reich

Ljubljana

Tovarna: Poljanski nasip šte. 4

Podružnica: Šelenburgova ul. št. 3

Poštna naročila se točno izvršujejo.

24. marca 1919 v koncertni dvorani pivarne Götz

Prvi simfonični koncert

popolne vojaške godbe za Spodnji Štajer pod vodstvom kapelnika Ferdo Herzog-a.

S P O R E D:

1. Ant. Dvořák: »Carneval«, op. 94. Overture
2. Jul. Massenet: »Scenes pittoresques«. Suita
 - a) Marche
 - b) Air de Ballet
 - c) Angelus
 - d) Fête Bohème

3. Jan Pešta: »Jugoslavija«, koncertna ouverture, poklonjena g. generalu Maistru.

O D M O R.

4. Bedřich Smetana: »Vltava«, II. simfonična slika iz cikla »Moja domovina«
5. Čajkovskij: »Peter Iljič, 1812«, svečana ouverture.

Začetek ob 8. uri zvečer.

VSTOPNINA: Sedeži v koncertni dvorani I., II., III., IV. in V. vrsta K 15.—; VI., VII. in VIII. vrsta K 12.—; IX., X., XI., XII. in XIII. vrsta K 10.—; od XIV. vrste naprej K 8.—. Sedeži na galeriji K 5.—. Stojišča K 2.—. — Garderoba 50 vin.

Čisti dobiček je namenjen za dobrodelne namene. — Eventuelne pritožbe na licu mesta nadporočniku Gustin, marib. pp.